Ἔτος 18ον — Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1904 — Ἀριθ. 806

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ. χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς κ.κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρ εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶ
Κ" ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπ ὁμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δσ ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγρα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμον τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶν δεκτά. - Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶ εἰς τὰς Κυρίας γίνετα δεκτή

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυν σιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσ γραμματοσημον 50 λεπτῶ πρ ὸς ἐκτύπωσιν νέας ταιν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ καλλιτέχνιδές μας ἐν διωγμῷ. — Ἡ μητρικὴ στοργή. (Μαρίας Κορέλη. μετάφρ. δος Ἀλεξάνδρας Ἀποστολίδου). — Ἀπὸ τὸ ταξεῖδί μου. Ἡ Βενετία Ε'. — Ὁ ἄσπρος μποά. (μεταφρ. δος Εἰρήνης Νικολαΐδου). — Γράμματα διὰ τὸν διαγωνισμὸν τῆς μαγειρικῆς. — Συνταγή. Ἐπιφυλλίς: Ὁ Νέος Ραββί (μετάφρασις δος Μαρίας Πινέλη).

ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΕΣ ΜΑΣ ΕΝ ΔΙΩΓΜΩ

Αἱ ὡραῖαι τέχναι τείνουν τελευταίως ἐδῶ, εἰς τὴν ἕδραν τῆς μεγάλης καταγωγῆς των, εἰς τὴν ἑστίαν ὅπου σώζεται ὁ ἐντελέστερος καὶ θαυματουργότερος ἐκ τῶν ναῶν των, νὰ καταστοῦν ἀποκλειστικὸν φέουδον τῶν ἀνδρῶν.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν οἱ ναοὶ τοῦ ὡραίου καὶ τοῦ καλοῦ εἶχαν κλεισμένας τὰς θύρας των νπρὸς τὰς γυναῖκας, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης γνωστόν, ὅτι αἱ γυναῖκες τότε ἐζοῦσαν ὅλην των τὴν ζωὴν ὀπίσω ἀπὸ τὰς κλεισμένας καὶ σιδηροφράκτους θύρας τοῦ γυναικωνίτου. Δι' αὐτὸ καὶ μετρημένα εἰς τὰ δάκτυλα εἶναι τὰ γυναικεῖα ὀνόματα, τὰ ὁποῖα περιέσωσεν ἡ ἱστορία τῆς τέχνης καὶ ἐλάχισται σχετικῶς εἶναι αἱ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι κατώρθωσαν νὰ διακριθοῦν εἴτε ὡς ζωγράφοι, εἴτε ὡς γλύπτριαι.

Κατὰ τὸν τελευταῖον ὅμως αἰῶνα τὰ πράγματα μετέβαλαν ἐν γένει ὄψιν ἐν σχέσει πρὸς τὴν τύχην καὶ τὴν ζωὴν τῆς γυναικός. Αἱ θύραι τῶν γυναικωνιτῶν κατέπεσαν καὶ μὲ αὐτὰς νέον φῶς ἐλευθερίας καὶ προόδου εἰσήλασε παντοῦ. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔκτοτε ἤρχισαν νὰ ἔχουν τὰ αὐτὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς ἐργασίας τοῦ πνεύματος. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐξ ἴσου νὰ δύνανται νὰ εἰσχωροῦν εἰς τὰ ἄδυτα τῶν ὡραίων κόσμων καὶ νὰ ἀντλοῦν, κατὰ τὰς ἰδίας ὁ καθεὶς δυνάμεις, πλοῦτον ὡραῖον, πλοῦτον πολύτιμον εἰς τέχνας καὶ γνώσεις καὶ μάθησιν.

Ἡ Εὐρώπη, ἡ ὁποία ἐπρωτοστάτησεν εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν πρὸς τὰ ἐμπρὸς κίνησιν ἀριθμεῖ ἤδη εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης της γυναικεῖα ὀνόματα, τὰ ὁποῖα ἐδόξασαν τοὺς λαοὺς καὶ τὰ ἔθνη, εἰς τὰ ὁποῖα αὗται ἀνῆκαν.

Ἡμεῖς ἐδῶ φυσικὰ ἐβραδύναμεν περισσότερον τῶν ἄλλων εἰς τὴν γενικὴν αὐτὴν πρόοδον, διότι καὶ πολὺ ἀργότερα τῶν ἄλλων εἴδαμεν τὸ φῶς τῆς ἐλευθερίας καὶ μετὰ μεγαλειτέρας δυσκολίας ἀπετινάξαμεν τὸν ζυγὸν τῶν προλήψεων.

Ὅπως δήποτε ὅμως πρὸ δεκαπενταετίας περίπου μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας καὶ προσπαθείας κατωρθώθη νὰ ἀνοίξουν τὰς θύρας των εἰς τὰς γυναῖκας τὰ σχολεῖα τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Τέχνης, σχεδὸν συγχρόνως. Τὸ τελευταῖον μάλιστα ἵδρυσεν εἰδικὸν τμῆμα γυναικῶν καὶ αἱ μαθήτριαι πολυπληθεῖς ἔσπευσαν νὰ ἐγγραφοῦν εἰς αὐτό.

Τὰ πράγματα ἐπήγαιναν καλά, αἱ μαθήτριαι τῶν ὡραίων Τεχνῶν ὡς καὶ τῶν Ἐπιστημῶν ἤρχισαν νὰ διακρίνωνται καὶ εἰς τὰς κατὰ καιροὺς ἐκθέσεις ἤρχισαν δειλὰ κατ' ἀρχάς, θαρραλεώτερα καὶ νικηφόρα βραδύτερον, νὰ ἀναγράφωνται καὶ ὀνόματα γυναικεῖα.

Αἴφνης μίαν πρώτην Σεπτεμβρίου, αἱ προσελθοῦσαι νὰ ἐγγραφοῦν ὡς συνήθως εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον ηὗραν τὰς θύρας του κλειστάς. Ἡ γυναικεία τάξις εἶχε καταργηθῆ. Καὶ ὡς δικαιολογία ἐφέρετο ὅτι ὁ νεοαφιχθεὶς τότε κ. Ἰακωβίδης ἐχρειάζετο τὴν αἴθουσαν τῆς τάξεως τῶν μαθητριῶν δι' ἰδιαίτερόν του ἐργαστήριον. Πρέπει δὲ νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ κ. Ἰακωβίδης εἶχεν ἔλθει, ὡς διορισθεὶς διευθυντὴς τῆς διὰ τοῦ κληροδοτήματος Σούτσου ἱδρυθησομένης Καλλιτεχνικῆς Πινακοθήκης καὶ ὅτι εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον οὐδεμ' ν εἶχε τότε ἐπίσημον θέσιν.

Τοῦτο δὲν ἠμπόδισε τοὺς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ ν' ἀποπέμψουν μὲ τοιαύτην ἀγένειαν καὶ ἀστοργίαν τὰς μαθητρίας,

αἱ ὁποῖαι τότε κατέφυγαν εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν Σχολὴν τῶν κυριῶν, ἣν ἵδρυσε χάριν αὐτῶν ἡ Ἑταιρεία τῶν Φιλοτέχνων.

Ἀλλ' οἱ Φιλότεχνοι διελύθησαν ἐντὸς ὀλίγου, ἡ σχολὴ των ἐκλείσθη, καὶ αἱ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι ἔμεναν καὶ πάλιν εἰς τὸν δρόμον ἤρχισαν νὰ κρούουν μὲ περισσοτέραν ἐπιμονὴν τὰς θύρας τοῦ Πολυτεχνείου. Κατόπιν ἐνεργειῶν καὶ ἰσχυρῶν συστάσεων, τὸ Πολυτεχνεῖον ἀπεφάσισε νὰ δεχθῇ καὶ πάλιν μαθητρίας ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ ἐργάζωνται ἀπὸ κοινοῦ καὶ εἰς τὰς ἰδίας τάξεις τῶν μαθητῶν.

Εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ἐκρύπτετο ἐν ὑστεράβουλον σχέδιον. Ἐφ' ὅσον αἱ μαθήτριαι θὰ ἐμάνθαναν νὰ τραβοῦν γραμμάς, νὰ ζωγραφίζουν λουλουδάκια, νὰ σχεδιάζουν ἀγαλματάκια, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ θὰ εὑρίσκοντο εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς τέχνης θὰ ἐγίνοντο δεκταί. Εὐθὺς δὲ ὡς ἤθελον νὰ εἰσαχθοῦν εἰς τὸ σοβαρὸν μέρος αὐτῆς, εὐθὺς ὡς θὰ ἐζήτουν νὰ λάβουν μέρος εἰς τὸ portrait θὰ εὑρίσκοντο πρὸ μιᾶς κλειστῆς θύρας.

Αὐτὸ καὶ ἔγεινε. Ἡ ἠθικὴ καὶ ἡ σεμνοτυφία τῶν κ. κ. καθηγητῶν ἀφυπνίσθη περίτρομος, καὶ δι' ἀναφορᾶς των ἀπῄτησαν ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας νὰ ἄρῃ τὸ ἄτοπον τῆς φοιτήσεως τῶν γυναικῶν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον. Εἰς τὰς ἐπιστήμας, λέγουν οἱ σοφοὶ αὐτοὶ κύριοι, ἡ ἠθικὴ τῶν κοριτσιῶν μας δὲν διατρέχει κανένα κίνδυνον, ἐνῷ ἐδῶ τὸ γυμνόν... καὶ κοκκινίζουν οἱ ἐντροπαλοὶ κύριοι διὰ τὸ πρᾳξικόπημα.

Ὡρισμένως εἰς τοὺς ἰσχυρισμοὺς των ὑπὲρ τῶν ἐπιστημῶν εἶχαν λησμονήσει τὸ μάθημα τῆς ἀνατομίας, ἄλλως δὲν θὰ ἔφεραν τὸ γελοῖον αὐτὸ ἐπιχείρημα. Αἱ γυναῖκες ἰατροί, ἂν καὶ ἐφοίτησαν εἰς τὸ ἀνατομεῖον καὶ ἐμελέτησαν εἰς τὸ γυμνὸν ἐπάνω, ὄργανον πρὸς ὄργανον καὶ ἀγγεῖον πρὸς ἀγγεῖον ὅλον τὸν ἀνθρώπινον σκελετόν, δὲν ἔχασαν διὰ τοῦτο τὴν ἀρετήν των, οὔτε τὴν σεμνότητά των.

Διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι αἱ ἐργαζόμεναι εἰς τὰς ἀνωτέρας σφαίρας τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης εἶναι γυναῖκες καὶ νεάνιδες σοβαραὶ καὶ εἰς τὴν ἐργασίαν ἐπιζητοῦν τὸ καλὸν καὶ ὄχι τὸ κακὸν καὶ τὸ πονηρόν, ὡς ἐσυνείθισαν, φαίνεται, νὰ τὸ κάμνουν οἱ πλεῖστοι ἀπὸ τοὺς σοφοὺς διδασκάλους των. Ἐκτὸς ἐὰν πρέπῃ νὰ ἀναζητηθῇ ἡ αἰτία τῆς σεμνοτυφίας των εἰς τὸν φόβον τοῦ ἐν τῷ μέλλοντι συναγωνισμοῦ των μὲ τὰς γυναῖκας.

Η ΜΗΤΡΙΚΗ ΣΤΟΡΓΗ

ὑπὸ **Μαρίας Κορέλλη**

Τὸ προνόμιον καὶ ἡ δόξα τῆς μητρότητος, ἡ σοβαρὰ εὐθύνη, ἣν φέρουν ἐκεῖναι, εἰς τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς ἔστειλε μίαν μικρὰν ὕπαρξιν, ἵνα ὑποθάλψουν καὶ μεγαλώσουν, τὸ ὑψηλὸν καθῆκον τοῦ νὰ φρουροῦν καὶ καθοδηγοῦν μίαν νέαν φύσιν· ὅλα αὐτὰ φοβοῦμαι, ὅτι πολὺ ὀλίγον λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τὰς γυναῖκας τῆς σήμερον. Ἡ σφραγὶς τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν ἱερὸν δεσμὸν τοῦ ἔρωτος καὶ τοῦ γάμου εἶνε τὸ χαμόγελον τοῦ πρωτογενοῦς. Τὰ λεπτοφυῆ χεράκια, τὰ προσκολλώμενα εἰς τὸ μητρικὸν στῆθος εἶνε ἀκόμη ἁπαλὰ ἀπὸ τὰς θωπείας τῶν ἀγγέλων. Τὰ δροσοσταγῆ ματάκια, τὰ μὲ κάποιαν ἀθῶαν ἔκπληξιν ἀνοιγόμενα εἰς τὸν κόσμον, εἶχαν ρίψῃ τὸ τελευταῖον βλέμμα αὐτῶν εἰς τὸν φωτεινὸν θρόνον τοῦ ἐπουρανίου Πατρός. Οὕτω λέγουν οἱ ποιηταί, οὕτω καὶ ἡμεῖς βαυκαλιζόμεναι πιστεύομεν. Πόσον ὅμως συχνὰ ἡ ἱερὰ μέριμνα ἡ ὀφειλομένη εἰς τὴν πρώτην ἀνατροφὴν τοῦ παιδίου θεωρεῖται ὡς ἐνόχλησις ἀπὸ τὰς ἀμελεῖς γυναῖκας τοῦ συρμοῦ, ἐνῷ καθῆκον ἔχουν νὰ ἐγκαταλείψουν πᾶν εἶδος εὐχαριστήσεως, νὰ θυσιάσουν ἑαυτὰς μὲ κάθε δυνατὸν τρόπον, ἵνα δυνηθῶσι τὸ καλλίτερον νὰ προστατεύσουν καὶ φυλάξουν τὸ ὑπὸ τοῦ Ὑψίστου σταλὲν αὐταῖς ἔμψυχον δῶρον.

Πῶς μία γυνὴ ἐμπιστεύεται τὴν γαλουχήσιν τοῦ τέκνου της εἰς ἄλλην, πῶς ὑποφέρει νὰ βλέπῃ αὐτὸ προσκολλώμενον κατὰ προτίμησιν εἰς μίαν ξένην, πῶς περιφρονεῖ τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ ν' ἀκούσῃ τὰς πρώτας συλλαβὰς τῆς βρεφικῆς ὁμιλίας του, τοὺς ψιθυρισμοὺς τῆς πρώτης ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης του, τὴν χαρὰν τοῦ νὰ γνωρίζῃ, ὅτι τὸ ἰδικόν της πρόσωπον καὶ μειδίαμα εἶνε αἱ πρῶται ἐντυπώσεις τοῦ μικροῦ της, πῶς δύναται οἰκειοθελῶς καὶ πολλάκις εὐχαρίστως ν' ἀπαρνῆται ὅλην τὴν ἄδολον ταύτην ἡδονήν, εἶνε κάτι τι παράδοξον καὶ ἀντιβαῖνον εἰς τοὺς νόμους τῆς φύσεως.

Καὶ ὅμως ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ γίνεται συνηθέστερον, ἀκόμη δὲ καὶ ἡ ἐπὶ τῆς ζωῆς τοῦ τέκνου ἐπιρροὴ τῆς ἀληθοῦς καὶ ἀδόλου μητρικῆς στοργῆς δὲν ἐκτιμᾶται ἀρκούντως. Ἐὰν αἱ γυναῖκες ἠννόουν κατὰ βάθος τὴν ἀξίαν, ἣν ἡ τύχη ταῖς ἔδωκε θέσασα εἰς τὰς ἀσθενεῖς πολλάκις δὲ καὶ ἀμελεῖς χεῖράς των ὁλόκληρον τὴν τύχην τοῦ ἀνδρός, θὰ ἐλάμβανον τὴν ἀνάγκην νὰ μεταβαίνουν εἰς διάφορα μέρη, ὅπως διεκδικήσουν τὰ δικαιώματά των; Καὶ βεβαίως τὰ δικαιώματά των εἶνε πολυειδῆ.

Ἀπὸ τὴν ἐπὶ τῶν τέκνων των ἐξασκουμένην ἐπιρροήν των ἐξαρτᾶται ἡ δύναμις, ἡ καλωσύνη καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς μελλούσης γενεᾶς. Εἰς αὐτὰς ἀτενίζει τὸ μέλλον διὰ τοὺς ποιητάς, τοὺς ζωγράφους, τοὺς γλύπτας, τοὺς πολιτικοὺς καὶ πολεμιστάς, φιλοσόφους καὶ διδασκάλους του. Ἡ πατρικὴ δύναμις καὶ στοργὴ ὅσον καὶ ἂν εἶνε ἰσχυρὰ καὶ ἔμφρων εἶνε πάντοτε ἀδύνατος παραβαλλομένη μὲ τὴν καρτερικήν, τὴν ἀφωσιωμένην, τὴν τρυφερὰν καὶ πλήρη αὐταπαρνήσεως μητρικὴν στοργήν, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἐλαττοῦται, οὐδέποτε ἀποκάμνει, οὐδέποτε ἐκλείπει.

Τόσον πολύτιμος ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς μᾶλλον ἐγκαταλελειμμένους εἶνε ἡ ἀνάμνησις τῆς μητρικῆς στοργῆς, ὥστε πολὺ ὀλίγοι ἄνδρες θὰ εὑρεθοῦν, ἀκόμη καὶ μεταξὺ τῶν μᾶλλον σκληρῶν καὶ ἀκάρδων, νὰ προφέρουν μίαν λέξιν ἐναντίον τῆς μητρός των, ἢ νὰ ἐπιτρέψουν εἰς ἄλλον νὰ ὁμιλήσῃ ἐνώπιόν των κατ' αὐτῆς. Οὐδὲν κρατεῖ ἰσχυρότερον, οὔτε ὁδηγεῖ στερεώτερον τὸν βίον τοῦ ἀνδρός, ὅσον ἡ ἰδέα, ὅτι ἔχει μητέρα, ἡ ὁποία τὸν ἀγαπᾷ, ἡ ὁποία μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ ἐλπίδα κατοπτεύει τὸ στάδιόν του, μὲ δάκρυα καὶ πόνον βλέπει τὰς πλάνας του, καὶ τῆς ὁποίας τὸ μειδίαμα ἀναμείβει τὰς ἀρετάς του. Ἔρημος καὶ σκοτεινὴ ἀληθῶς εἶνε ἡ ζωὴ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει θάλπος μητρικῆς καρδίας, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ εὕρῃ καταφύγιον, διότι οὐδεμία ἀγάπη, οὐδεμία φιλία, ὅσον καὶ ἂν εἶνε ἀληθὴς καὶ ἱερά, δύναται

νὰ πληρώσῃ τὸ δυσαναπλήρωτον κενόν, τὸ ὁποῖον ἡ ἔλλειψις τοῦ μητρικοῦ μειδιάματος ἀφίνει. Πολὺ χρησιμωτέρα εἶνε ἡ μητρικὴ στοργὴ εἰς τὸν βίον τοῦ ἀνδρὸς παρὰ εἰς τὸν τῆς γυνικός. Ἡ κόρη μόνον ἕως ὅτου ὑπανδρευθῇ ἔχει ἀνάγκην τῆς μητρικῆς φροντίδος κατόπιν δὲ ἐμπιστεύεται ὁλόκληρον τὸ εἶναί της εἰς αὐτὴν τοῦ ἐκλεχθέντος συζύγου της καὶ δὲν ἀναγνωρίζει εἰς τὸ ἑξῆς, οὐδενὸς ἄλλου θέλησιν παρὰ τὴν ἰδικήν του. Ὁ ἀνὴρ ὅμως θὰ ἦτο πολὺ νουνεχέστερος, πολὺ ἀγαθότερος καὶ ἁγνότερος, ἐὰν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ πλησίον του καθ' ὅλον του τὸν βίον τὴν ἀγάπην τῆς μητρός του, ἐὰν αὐτὴ εἶνε ἀγαθή, ἀληθὴς καὶ εὐγενής, ὡς ὅλαι αἱ μητέρες ὀφείλουν νὰ εἶνε, ἄλλως εἶνε ἀναξία τοῦ προνομίου τῆς μητρότητος. Ὁ βίος τῆς κόρης προστατεύεται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐπιμελῶς. Ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων προφυλάσσεται ἀπὸ κάθε συγκίνησιν καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ θεάματα, τὰ ὁποῖα δυνατὸν νὰ τὴν βλάψουν. Τὴν θεωροῦν ὡς σπάνιόν τι ἄνθος θερμοκηπίου καὶ ἀπομακρύνουν ἐπιμελῶς ἀπ' αὐτὴν κάθε τι τεῖνον νὰ κηλιδώσῃ ἢ νὰ τραχύνῃ τὴν φύσιν της. Μὲ τὸ ἀγόρι ὅμως τὸ πρᾶγμα διαφέρει, καὶ διαφέρει σκληρῶς. Μόλις φθάσει τὴν ἐπικίνδυνον ἐκείνην περίοδον τὴν μεταξὺ νεανικῆς ἡλικίας καὶ ἀνδρικῆς, ὁπότε ὅλα τὰ πάθη του καίουν ὡς προσφάτως ἀνημμέναι φλόγες, ὁπότε εἶνε τόσον εὐαίσθητος καὶ ἐπιδεκτικὸς ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε εἶνε, ὁπότε εἶνε καθ' ὑπερβολὴν εὔπιστος, τολμηρός, ἐνθουσιαστικός, ἀπομακρύνεται ἀμειλίκτως τῆς μητρικῆς ἀγκάλης, ὅπως κερδίσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐκτεθειμένος συγχρόνως εἰς πειρασμοὺς περὶ τῶν ὁποίων μία λεπτῶς ἀνατεθραμμένη κόρη οὔτε ἰδέαν ἔχει.

Ἀπὸ τοὺς πατέρας γενικῶς πιστεύεται, ὅτι ἡ πρόωρος αὕτη ἀνεξαρτησία τῶν υἱῶν των καὶ ἡ ἀποσκλήρυνσις τῶν αἰσθημάτων των, ἡ προερχομένη ἐκ τῆς πρωΐμου ἀπομακρύνσεως τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας, φέρει καλὸν εἰς αὐτούς, ἀλλ' εἶνε πολὺ ἀμφίβολον ἐὰν ἡ ἐξ αὐτῆς προκύπτουσα βλάβη δὲν ὑπερβαίνῃ κατὰ πολὺ τὴν ὠφέλειαν.

Οἷον δήποτε ἐπάγγελμα καὶ ἂν ἀκολουθήσῃ ὁ νέος πρέπει πάντοτε, ἕως ὅτου ὑπανδρευθῇ, νὰ τοῦ ἐπιβάλληται, ἐὰν εἶνε δυνατόν, ἡ μετὰ τῶν γονέων του συγκατοικία, ἐκτὸς ἐὰν οἱ γονεῖς τουεῖναι τοσοῦτον ποταποί, ὥστε τὸ παράδειγμά των νὰ μὴ εἶνε ἄξιον μιμήσεως. Ἐὰν ὅμως εἶνε ἐνάρετοι καὶ καλλιεργημένοι, τίποτε δὲν ἐπιτυγχάνει καλλίτερον εἰς τὸ νὰ χαλιναγωγήσῃ τὰς κακὰς κλίσεις τοῦ ἀνδρός, ὅσον ἡ ἰδέα, ὅτι εἰς οἱονδήποτε πειρασμὸν καὶ ἂν ἐκτεθῇ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, πρέπει τὸ ἑσπέρας ν' ἀτενίσῃ τὸ φιλόστοργον καὶ εἰλικρινὲς βλέμμα τῆς μητρός του. Ἡ ἰδέα αὕτη θὰ τὸν ἀναχαιτίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ πράξῃ τὸ κακὸν ἀκόμη καὶ ἂν κάθε ἄλλη πειθὼ δὲν φέρῃ ἀποτέλεσμα.

Μητρικὴ στοργή. Ἄδολος, ἱερά, ὡραία ἐπιρροή, ἡ ὁποία ὅπως τὸ ἁπαλὸν φῶς τοῦ δύοντος ἡλίου εἰς τὰς χωρογραφίας, καθιστᾷ τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν εἰρηνικὴν καὶ γλυκεῖαν.

Τίς δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν δύναμίν σας, ὦ μητέρες ἀγαθαὶ καὶ ἀληθεῖς; Τίς θὰ σᾶς διεκδικήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦ φύλακος ἀγγέλου, σεῖς προνοητικαί, αὐτοθυσιαζόμεναι εὐγενεῖς γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι μὲ ἰσχυρὰς καρδίας καὶ δεομένας χεῖρας ἐργάζεσθε μὲ τὴν δύναμιν τῆς εὐγενείας καὶ ἐνσταλάσσετε εἰς τὸ αἷμα τῶν τέκνων σας ὑψηλὰς ἰδέας καὶ ἱεροὺς σκοπούς;

Ἔνδοξος καὶ ἡρωικὸς εἶνε ὁ βίος σας, ἤρεμος καὶ ἀτρόμητος ὁ θάνατός σας, καὶ ὑψηλοτέρα πάσης φαντασίας ἡ ἀμοιβή σας εἰς τὸ οὐράνιον μέλλον, τὴν ἔνδοξον ταύτην ἀθανασίαν, τὴν ὁποίαν πάντες δεόμεθα λέγοντες· «Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου».

(Ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ) **Ἀλεξάνδρα Ἀποστολίδου**

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

Ἡ Βενετία

Ε'.

Τὸ Capello Nero. Δὲν εἶνε οὔτε καπέλλο, οὔτε μαῦρο. Εἶνε ἁπλούστατα τὸ πλησιέστερον εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἁγ. Μάρκου ἑστιατόριον, τὸ ὁποῖον εἰς κάθε ἄλλο ἀνταποκρίνεται παρὰ εἰς τὸν τίτλον του. Εὔθυμον, γελαστόν, φωτοβολοῦν μέσα εἰς κρύσταλλα καὶ εἰς μάρμαρα καὶ εἰς φυτὰ καὶ εἰς ὡραίας γραμμὰς κομψῆς διακοσμήσεως, ἐξωτερικῶς μικρὸν καὶ χαμηλὸν καὶ λεπτόν, καὶ μέσα ἀπέραντον, συμπαθητικόν, εὐωδιαστικὸν ἀπὸ κνίσαν ἐκλεκτῆς μαγειρικῆς, αὐτὸ εἶνε τὸ Capello Nero, εἰς τὸ ὁποῖον κατὰ προτίμησιν προγευματίζω, ὁσάκις μένω εἰς τὴν Βενετίαν.

Ἡ πρώτη ἐπίσκεψίς μου καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν διὰ τὴν ὡραίαν πλατεῖαν καὶ τὸν ὡραιότερον ναόν, ἡ δευτέρα διὰ τὸ Capello Nero. Μετὰ τὴν πανδαισίαν τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ πανδαισία τοῦ στομάχου. Αὐτὴ εἶνε ἀπαραίτητος διὰ τὴν συμπλήρωσιν ἐκείνης. Καὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὰ μάτια κουράζονται καὶ αἱ αἰσθήσεις ἐν γένει καταπονοῦνται περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον τόπον εἰς τὴν Βενετίαν. Ἕνας γύρος μὲ τὰς συντρόφους τοῦ ταξειδίου μου εἰς τὴν πλατεῖαν, ἕνας γύρος, ὁ ὁποῖος δὲν διήρκεσε περισσότερον ἀπὸ μίαν ὥραν καὶ εἴχαμεν κουρασθῇ νὰ βλέπωμεν καὶ εἴχαμεν καταληφθῇ ἀπὸ ζάλην καὶ ἀπὸ ἐξάντλησιν καὶ εἴχαμεν καταβληθῇ ἀπὸ τὴν μεγάλην καὶ συνεχῆ καὶ ἀσυνήθη ἀπόλαυσιν.

Δι' ὅσους δὲν γνωρίζουν τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἁγίου Μάρκου τὸ πρᾶγμα θὰ φανῇ παράδοξον, ἐὰν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψει, ὅτι ἡ πλατεῖα δὲν εἶνε ἀπεράντως μεγάλη, καὶ ὅτι ἡ ὥρα καθ' ἣν μετέβημεν ἐκεῖ ἦτο περίπου ἕνδεκα, ἡμέρας θερινῆς Ἰουλίου.

Κόσμος φυσικὰ εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν δὲν περιπατεῖ εἰς τὰς πλατείας, ὑπὸ ἥλιον ἐξ ἴσου λαμπρὸν καὶ ἀκτινοβόλον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἴσου πυροβολοῦντα ὡς τὸν ἰδικόν μας καὶ μὲ ἀτμόσφαιραν ἀσφυκτικῶς ζεστήν. Καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ περιστέρια τοῦ Ἁγίου Μάρκου κάμνουν δειλὴν τὴν ἐμφάνισίν των εἰς τὸ μέσον τῆς πλατείας κατὰ τὰς ὥρας αὐτὰς καὶ μόνον αἱ γαλερίαι, αἱ περιβάλλουσαι ἀπὸ τὰς τρεῖς πλευρὰς τὴν πλατεῖαν, σκιάζουν τοὺς ἀραιοὺς διαβάτας, ξένους καὶ αὐτοὺς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Δὲν εἶνε λοιπὸν οὔτε ὁ κόσμος, οὔτε ἡ κίνησις, οὔτε ἡ ζωή, ἡ ὁποία μᾶς ἐκούρασε. Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν δὲν εἰσήλθομεν κἄν, εἰς τὸ Δογικὸν παλάτι οὔτε, τὸ κωδωνοστάσιον

δὲν ὑπάρχει πλέον, καὶ ὅμως ἡ ἀπόλαυσις αὐτῆς τῆς ὥρας εἶνε ἀπὸ ἐκείνας ὅπου δὲν λησμονοῦνται.

Διότι ἡ πλατεῖα τοῦ Ἁγίου Μάρκου εἶνε αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν μὲ τὸ πλαίσιόν της τὸ τετράπλευρον ἓν ἀπὸ τὰ ὡραιότερα μουσεῖα τοῦ κόσμου. Πουθενὰ ἀλλοῦ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἡ γλυπτικὴ καὶ αἱ ὡραῖαι τέχναι δὲν ἐκθέτουν συγκεντρωμένα τόσα ἀριστουργήματα, τόσον πλοῦτον κιονοστοιχιῶν, τόσην ἁρμονίαν γραμμῶν, τόσα ὄργια χρωμάτων, τόσας ἁπαλότητας καὶ καμπυλότητας σχημάτων, τόσην ποίησιν καὶ ὡραιότητα καὶ δύναμιν τῆς ἀνθρωπίνης δημιουργικότητος καὶ τῆς ἀνθρωπίνης τελειότητος ὅσον ἐδῶ.

Κάθεσθε πρὸ τοῦ καφφενείου Florian ὑπὸ μικρὰν ἀψιδωτὴν στοάν, τὴν ὁποίαν στηρίζουν δύω κίονες μεγαλοπρεπεῖς, ἐκ τῶν ἑκατὸν ἢ διακοσίων, οἱ ὁποῖοι παρατάσσονται ὡς γίγαντες τέχνης καὶ εὐρυθμίας εἰς τὰς τρεῖς πλευρὰς τῆς πλατείας καὶ φέρουν ἐπὶ τόσους τώρα αἰῶνας ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους των τὴν μεγαλοπρεπῆ καὶ ὑπερήφανον ὄψιν τῶν μεγάρων, τὰ ὁποῖα ἐχρησίμευαν ὡς δημόσια καταστήματα καὶ κατοικίαι τῶν Συμβούλων τῆς ἐνδόξου Δημοκρατίας.

Μόνον ἡ θέα τῶν τριῶν αὐτῶν συνεχομένων πλευρῶν, τῶν ὡς ἄλυσις ἀδιάσπαστος ὁμοίων οἰκοδομῶν, μόνον τὸ κάλλος καὶ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ἁρμονία καὶ γραφικότης των, μόνον τὸ κέντημα καὶ τὸ τρίχαπτον, τὰ ὁποῖα, εἴτε εἰς ἀνάγλυφα, εἴτε εἰς διάτρυτα μαρμάρων ἐκτυλίσσονται ὡς περιζώματα τῶν στοῶν καὶ ὡς πλαίσια τῶν ἀψίδων, καὶ ὡς στεφανώματα τῶν κιονοστοιχιῶν καὶ ὡς γκυρλάντες ἀνθοπλεγμένες τῶν ἐξωστῶν καὶ ὡς στολίσματα τῶν γείσων, μόνον αὐτὴ ἡ ποίησις καὶ ἡ ἁρμονία τῆς Τέχνης καὶ ὁ θαυμασμὸς καὶ ἡ κατάπληξις ἀρκοῦν διὰ νὰ ἀφαιρέσουν ἀπὸ τὴν ψυχὴν καὶ ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν τοῦ βλέποντος τὴν δύναμιν νὰ βλέπῃ πλέον. Ὅπως τὸ πολὺ φῶς, διότι ἀκριβῶς καταυγάζει καὶ πλημμυρεῖ τὸν θάλαμον τοῦ ὀφθαλμοῦ, τὸν ἐξαντλεῖ, ἀπαράλλακτα καὶ τὰ πολὺ ὡραῖα πράγματα, θεώμενα καὶ θαυμαζόμενα, ἐνῷ θέλγουν καὶ τέρπουν, ἀφαιροῦν, ἐξασθενοῦν αὐτὴν τὴν δύναμιν τῆς ἀντιλήψεως.

Τὸ εὐτύχημα εἶναι ὅτι ὁ ἥλιος καὶ αἱ βροχαὶ καὶ τὰ ὑγρὰ νέφη εἰς τὰς ἀλλεπαλλήλους χιλιάδας τῶν μηνῶν καὶ τῶν ἐτῶν, τὰ ὁποῖα ἐπέρασαν ἀνίσχυρα ἐπάνω ἀπὸ τὸν πλοῦτον αὐτὸν τῆς ποιήσεως καὶ τῆς ἁρμονίας, ἐσκόρπισαν εἰς τὸ πέρασμά των ὅ τι ἔφεραν ἐπάνω εἰς τὸ ἀσύλληπτον εἶναί των. Καὶ τὰ ἐστόλισαν καὶ ἐσκίασαν τὴν λευκότητα τοῦ μαρμάρου, ἐδῶ μὲ χρυσοκόκκινα χρώματα, ἐκεῖ μὲ σκιὰς ὡς ἀπὸ μολύβι καὶ ἀπὸ κάρβουνον ἰχνογραφίας, καὶ ἀλλοῦ μὲ ὠχροπράσινες καὶ γαλανόφαιες πινελιές. Καὶ οὕτω ἡ ὠμότης τοῦ λευκοῦ ἐμετριάσθη καὶ ἡ ἐκ τοῦ συνόλου ἐντύπωσις, ὄχι μόνον εἶναι ὀλιγώτερον τοῦ λευκοῦ κουραστική, ἀλλὰ καὶ προσηρμόσθη μὲ τὸ κορύφωμα τῆς ὡραιότητος τῆς Πλατείας, τὸν ναόν, τὸν κατέχοντα ὡς στέμμα καὶ ὡς διάδημα τὴν ἐπάνω πλευρὰν αὐτῆς.

Εἰς τὸ περιβάλλον αὐτὸ τῆς Πλατείας, προσαρμόζεται ὡς θολωτὴ στέγη οὐρανὸς ὡς ἀπὸ μίαν τουρκουάζ μονοκόμματην, ἀπέραντον, πελεκημένην καὶ σκαμμένην ἀπὸ τὰ κάτω, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἁπλόνονται καὶ ὀργιοῦν τὰ σύννεφα ἐδῶ σκοτεινότερα ὡς μανδύαι θεῶν, ἐκεῖ ἀφρόπλεκτα ὡς κύματα θαλάσσης.

Ἀπὸ τὴν θέσιν σας πάντοτε πρὸ τοῦ καφφενείου Florian, τοῦ ἀριστοκρατικωτέρου καφφενείου τῆς Βενετίας, λαμβάνετε τὸν κόπον νὰ στρέψετε τὸ βλέμμα πρὸς τὴν πρόσοψιν τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Τί αἰσθάνεσθε, τί σᾶς προξενεῖ, ποίαν ἐντύπωσιν σᾶς κάμνει τὸ ἀντίκρυσμα αὐτό, ἀπεπειράθην νὰ τὸ παραστήσω προχθές. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σᾶς ἐκπλήττει ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὴν ἀπόστασιν αὐτήν, εἶναι τέσσαρα ὁλόχρυσα ἄλογα φυσικοῦ μεγέθους, τὰ ὁποῖα προβάλλουν ἀπὸ τὸν μέσον ἀπέραντον ἐξώστην τῆς οἰκοδομῆς ὁρμητικά, σφιγγῶντα, μὲ τὰ ἐμπρόσθια πόδια, ὡς διασχίζοντα τὸ ἄπειρον καὶ ἕτοιμα νὰ σύρουν εἰς τὸ πέταγμά των, ὡς ἅρμα θριαμβευτικὸν καὶ νικηφόρον, ὁλόκληρον τὸν ναόν, ὁ ὁποῖος ἐνῷ εἶναι κολοσσός, μὲ τὴν ἁρμονίαν τῶν ἀνκλογιῶν του ἠμπορεῖ καὶ νὰ ἐκληφθῇ μικρὸς καὶ εὐκολοκίνητος ὡς ἅρμα.

Αὐτὰ τὰ ἄλογα, τὰ μὲ τεραστίας ἰσχύος κορμούς, αὐτὰ τὰ purl sang, τὰ πειθήνια, τὰ σηκώνοντα ταὐτοχρόνως καὶ ὁμοιοτρόπως τὰ ἐμπρόσθια πόδια των, αὐτὰ τὰ ὡραῖα ζῶα μὲ τοὺς πλαστικοὺς τραχήλους καὶ τὰς ὡραίας κεφαλάς, μὲ συγκινοῦν ἰδιαιτέρως· ὡρισμένως εἶνε ἄλογα ἑλληνικῆς καταγωγῆς. Καὶ ἐὰν ὄχι ὁ Λύσιππος, ὡς ἐλέχθη κατ' ἀρχάς, κάποιος ὅμως τεχνίτης, ὡς αὐτός, ἔχει τορνεύσῃ τὸν χαλκόν των. Ὅσοι ἔτυχε νὰ ἰδοῦν καὶ εἰς τὰ ἐδῶ ἀνάγλυφα τοῦ Θησείου καὶ εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Ὀλυμπίας τραχήλους καὶ κεφαλὰς καὶ γλουτοὺς μαρμαρίνων ἵππων, εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ ἀνεύρουν μεγίστην συγγένειαν μεταξὺ τούτων καὶ τῶν χρυσῶν ἀδελφῶν των τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Δὲν σημαίνει τίποτε, ἐὰν μετεφέρθησαν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐὰν ἡ ἀρχαιολογία εὑρίσκῃ τὴν καταγωγήν των εἰς ἓν θριαμβευτικὸν μνημεῖον τοῦ Νέρωνος.

Εἶνε γνωστόν, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἐσύλησαν τοὺς ἑλληνικοὺς ναοὺς καὶ ὅτι ὅλα τὰ ἀριστουργήματα τῆς ἑλληνικῆς τέχνης ἐστόλισαν ἀκριβῶς τὰ περιφανέστερα ἀπὸ τὰ μνημεῖά των. Μόνον Ἕλληνος τεχνίτου χέρι ἠμποροῦσε νὰ δώσῃ τόσην ζωὴν καὶ τόσην ψυχὴν εἰς τὸ στίλβον μέταλλον. Μόνον Ἕλληνος ἀντίληψις ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔκαμναν μικρὰν διάκρισιν μεταξὺ ἱππέως καὶ ἵππου τεχνητοῦ, ἠμποροῦσε νὰ δημιουργήσῃ τὸ σύμπλεγμα τῶν τεσσάρων αὐτῶν ὑπερηφάνων ζῴων. Καὶ μόνον φαντασία Ἕλληνος ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εἶχον παραστῇ εἰς τὰς ἱπποδρομίας καὶ ἁρματοδρομίας τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων ἠμποροῦσε νὰ συλλάβῃ τὴν ὡραίαν στάσιν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν πνοὴν τῆς ὁρμῆς τοῦ εὐγενοῦς ζῴου.

Ἦσαν καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐστήθησαν τὸ πρῶτον ἵπποι νικηταὶ καὶ θριαμβευταί, ὅπως ἔμειναν τοιοῦτοι καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς τὴν Ῥώμην καὶ εἰς τὸ Παρίσι, ὅπου τοὺς μετέφερεν ὁ Ναπολέων, καὶ ἐδῶ. Καὶ ἴσως ὁ μεγαλείτερος θρίαμβος τῆς τέχνης των εἶνε ἐδῶ, ἀφοῦ φαίνονται τόσον ἰσχυροὶ καὶ τόσον ὡραῖοι, ὥστε νὰ δυνανται νὰ σύρουν ὀπίσω εἰς τὸ πτερωτόν βάδισμά των, αὐτοὶ οἱ τέσσαρες καὶ μόνοι, ὁλόκληρον τὸν ὡραῖον κολοσσόν, ὁλόκληρον τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον ἑνὸς τοιούτου οἴκου τοῦ Θεοῦ.

Ἂν ἀπὸ τοῦ ναοῦ φέρετε τὸ βλέμμα ὀλίγον δεξιώτερα

ἔχετε μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ παλατίου τῶν Δογῶν τὴν θαυμασίαν Πύλην de la Carta, ἐν ἀριστούργημα Τέχνης καὶ πλούτου, ὡς κράμμα μαυριτανοῦ, βυζαντινοῦ καὶ Γοτθικοῦ ῥυθμοῦ. Κομψή, μεγαλοπρεπής, φέρει ἐπὶ τοῦ πρώτου γείσου της, ἕνα λέοντα πτερωτὸν—τὸ σύμβολον τῆς Βενετίας - στηρίζοντα μὲ τὴν ἰσχυρὰν ὁπλὴν τοῦ ποδός του, τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Ἀπέναντι αὐτοῦ ὁ Ἅγιος εἰς φυσικὸν μέγεθος μὲ ἔνδυμα Δόγου. Ἡ δύναμις τοῦ Ἁγίου καὶ ἡ δύναμις τῆς Δημοκρατίας εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον. Ἀδιάφορον ἂν τὸ Εὐαγγέλιον δὲν ἀδελφόνεται μὲ τὴν ὁπλὴν τοῦ θηρίου καὶ ἂν τὰ ἔνστικτα τούτου εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετα μὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἁπλοῦ Εὐαγγελιστοῦ.

Ὅπως δήποτε καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο συμβολίζουν τὴν ἰσχὺν καὶ εἶναι τόσον καλὰ τοποθετημένα ἐκεῖ· ἡ πρόσωψις τοῦ Παλατίου τῶν Δογῶν, τὸ μέγαρον τοῦ Δημοσίου θησαυροῦ, ὁ ἐκ γρανίτου ὀβελίσκος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου, ὁ ἄλλος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ λέων, τὸ ἔμβλημα καὶ πάλιν τῆς Δημοκρατίας καὶ τέλος τὸ μέγαρον τῆς Παλαιᾶς Βιβλιοθήκης συμπληρώνουν τὸ ὑπαίθριον αὐτὸ μουσεῖον τῆς Πλατείας τοῦ Ἁγίου Μάρκου, τὸ μοναδικὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΜΠΟΑ

«Ἂν τὴν ἔβλεπες»! καὶ τὰ μάτια τοῦ Ἄλδο Φροντίνη γεμάτα ἀπὸ ἀγάπη, ἔλαμψαν μὲ τὴν ἐνθύμησιν.

«Ἂν τὴν ἔβλεπες»! Ἐσήκωσε τὸ ἀδύνατο χέρι καὶ χτύπησεν ἐλαφρὰ τὸ ὠχρότατο μέτωπο, σὰν νὰ ἤθελε νὰ βρῇ μία σκέψη, ἡ ὁποία ξέφευγε τὴν ἀδύνατη μνήμη του.

«Φαίνουνταν ἡ ἁγνὴ ψυχὴ ἑνὸς ἄνθους, ἡ ὁποία ἐπλανᾶτο μέσα σ' ἕνα περιβόλι ἡλιόλουστο, εὐτυχισμένη κάτω ἀπὸ τὶς εὐεργετικὲς ἀχτῖνες, ποῦ τὴν στόλιζαν σὰν ἕνα χρυσὸ σύγνεφο.

Ὁ δύστυχος ἄρρωστος ἔσκυψε τὸ κεφάλι στὸ ἀσθμαῖνον στῆθος μὲ τὸ βλέμμα τρομαγμένο μπροστὰ στὸν ἑαυτό του, ἢ γιατὶ ἔβλεπε τὴν ἀγαπημένη εἰκόνα, ἢ γιατὶ ἀκολουθοῦσε στὰ χαμένα τὸ φῶς τοῦ ὡραίου ἰδεώδους του: καὶ ἔμεινε συλλογισμένος· ἔτσι πάντα!

Ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ μεγάλο παράθυρο, τὸ ὀρθάνοιχτο ἔμπαινε μία ἀχτίνα ἡλίου ἀνοιξιάτικου, ἡ ὁποία ἔφτανε τὸν ἀπέναντι τοῖχο, ὅπου ἔπαιζε, μὲ τὶς χίλες φωτεινὲς πεταλοῦδές της πάνω ἀπὸ τὶς εἰκόνες, ἀπὸ τὰ πορτραῖτα, ἀπὸ χίλια μικροπραματάκια καὶ ἐνθύμια μαζεμένα ἐκεῖ, χωρὶς τάξη, σ'ἕνα φοβερὸ ἀνακάτεμα ἀπὸ χρώματα, τὰ ὁποῖα ἐνθύμιζαν πράματα καὶ χρόνους τόσω διαφόρους.

Δὲν τολμοῦσα ν' ἀποσπάσω τὸν Ἄλδο ἀπὸ τὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ ληθάργου, ὁ ὁποῖος σ' ἐμένα φαίνουνταν μία ἀνάπαυση στὴν κουρασμένη ψυχή του: κ αὶ ἔμενα κυττάζοντας τὸν ἄρρωστο μὲ τὴν καρδιὰ σφιγμένη ἀπὸ τὴν λύπην ποῦ μοῦ ἔκανε. Ἂν δὲν τὸν εἶχα ἔτσι μπροστὰ στὰ μάτια μου, χωρὶς δύναμι, χωρὶς ἐνέργεια, δὲν θὰ μποροῦσα νὰ πιστέψω ποτέ, σὲ μιὰ τόσο γλήγορη καταστροφὴ τῆς ζωῆς του.

Σχεδὸν μέσα σὲ δύο μέρες, δὲν ὑπῆρχε πλέον τίποτα ἀπὸ τὴν ἐνεργητικότητά του, ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό του, ἀπὸ τὶς δυνάμεις του, ἀπό τὴ ζωή του.

Ὁ δυνατὸς αὐτός, ὁ ὁποῖος σὲ τόσα ἀγάλματα ἤξερε καὶ μπόρεσε νὰ δώσῃ τόση ζωή, τώρα πεσμένος σὲ μιὰ πολληθρόνα, ἤτανε ἔτσι καταδικασμένος στὴν ἀκινησία: φοβερό, φοβερό!

Τὸν κύτταξα θρησκευτικῶς, σὰν νὰ θαύμαζα ἕνα εἶδος θαύματος.

Ὅταν μπῆκε ὁ καμαριέρης φέρνοντας φῶς, ὁ ἄρρωστος τοῦ εἶπε: «Ὄχι . . . τὸ φῶς ὄχι . . .» Εἴμαστε ἔτσι ἐντελῶς στὸ σκοτάδι, ὥστε δὲν μποροῦσα νὰ βλέπω τὴν ἔκφραση τοῦ προσώπου του, ἀλλὰ μοῦ φαίνουνταν νέα καὶ περίεργη ἡ ἐπιθυμία του, καὶ τὸν ρώτησα: «Γιατὶ Ἄλδο;»

Ἐζήτησε μὲ τὸ ἀδύνατο χέρι του τὸ δικό μου, μὲ κίνημα σὰν νὰ ἤθελε νὰ τὸ σφίξῃ, καὶ μουρμούρησε: «Ἔτσι τὴν βλέπω καλλίτερα». Καὶ εἶχε τόσο μεγάλη περιπάθεια, τόσο ἀληθινὴ ἀγάπη, ἡ τρεμουλιαστὴ φωνή του, ποῦ δὲν ἠθέλησα νὰ τοῦ καταστρέψω τὴν γλυκειὰ ἀπάτη ποῦ βρισκότανε. Βέβαια ἔδειξα ἀδυναμία, καὶ ἡ ἀδυναμία μου αὐτὴ ἔκαμε πειὸ γλήγορη τὴν καταστροφή, καὶ ὅταν τὸ συλλογίζωμαι αὐτὸ καὶ σήμερα ἀκόμα, ἔπειτα ἀπὸ τόσα χρόνια, αἰσθάνομαι κάτι, τὸ ὁποῖο νὰ μοῦ ξεσκίζῃ τὴν ψυχή: σήμερα ἀκόμη ἔχω τύψεις γιατὶ ἔδωκα θάρρος στὸ θανάσιμο αὐτὸ πάθος του.

Ἀλλὰ τὴν νύχτα ἐκείνη δὲν εἶχα τὸ θάρρος ν' ἀγριέψω τὴν ψυχήν του, ἡ ὁποῖα πολεμοῦσε μεταξὺ τῆς ζωηρῆς ἐπιθυμίας τοῦ πάθους καὶ τῆς φωτιᾶς ἡ ὁποία τοῦ ἔκαιε τὸ αἷμα, δὲν ἤθελα νὰ τοῦ καταστρέψω τὴν μοιραία εὐτυχία καὶ τὸν ἄφησα μὲ τὸ φάντασμα τὸ ὁποῖον ἔβλεπε, τὸν ἄφησα νὰ τὴν *βλέπῃ καλλίτερα*.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὁ ἄρρωστος ἐκινήθηκε, μὲ φώναξε μὲ τὸ ὄνομά μου, ἔπειτα εἶπε σιγὰ ἀλλ' ἀποφασιστικά: «Θέλω νὰ μάθῃς ἕνα πρᾶμα . . .». Σιώπησε γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ μέσα στὴν κάμαρα δὲν ἀκούγουνταν παρὰ ἡ συχνὴ ἀναπνοή του, ἔπειτα ἄρχισε, ἀργά.

«Στὸ Βασιλικὸ Ξενοδοχεῖο χόρευαν. Δὲν ξέρω γιατὶ θέλησα νὰ πάω κείνη τὴν βραδειά, ἐναντίον ἀπὸ τὴς συνήθειές μου. Μ' ἔσπρωχνε μία κακὴ θέλησι. Ἅμα μπῆκα μέσα στὴ μεγάλη σάλλα ποῦ ἐλαμποκοποῦσε ἀπὸ χίλια φῶτα, δὲν αἰσθάνθηκα τὴ χαρὰ ἡ ὁποία βασίλευε στὴν βάρβαρη αὐτὴ σκηνή· τὸ θέαμα αὐτὸ μοῦ ἔκανε κακό. Γύρισα τριγύρω τὸ θυμωμένο βλέμμα μου· λίγα βήματα μακρυά μου, πάνω στὴν πολυθρονίτσα ποῦ ἤτανε ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν πορτιέρα, βρίσκουνταν ἕνα μικρὸ μποὰ ἄσπρο. Τὸ κύτταξα μὲ περιέργεια.

Φαίνουνταν μία ψυχὴ χαμένη καὶ λυπημένη! . . . Ἐπλησίασα, τὸ πῆρα στὰ χέρια μου καὶ τὸ χάϊδεψα γλυκά, σὰν νὰ ἤτανε τὸ σύμβολο μιᾶς ἅγιας ἀγάπης.

Ἔπαυσε, κουρασμένος, ἔπειτα ἐξακολούθησε: Μιὰ φωνὴ μοῦ εἶπε μὲ συμπάθεια: Εἶνε δικό μου, κύριε. Ἀμέσως κύτταξα τὴν κυρία ἡ ὁποία μοῦ παρουσιάστηκε καὶ ἴσως τὰ μάτια μου εἴχανε τὴν αὐστηρότητα κατηγορίας· γιατὶ ἐκείνη τὴ στιγμή, μπροστὰ στὸ μικρὸ ἀφισμένο μποά, συλλογιζόμουνα τὴς καλὲς ψυχὲς τὶς χαμένες μέσα στὴ πεθα-

μένη θάλασσα τῆς ἀνθρώπινης ἀδιαφορίας.

Ἤτανε νέα, καὶ ἤτανε ὡραία.

Τὸ κάταστρο πρόσωπο, τὸ στεφανωμένο μὲ μαλλιὰ χρυσᾶ, εἶχε ἔκφραση καλοσύνης, ἡ ὁποία μὲ νίκησε.

Τὴν κύτταζα κατάματα καὶ εἶχε στὰ χείλια ἕνα χαμόγελο εὐχαριστησης. Ἔπειτα θέλησε τὸ μποά, καὶ καθίζοντας τὸ ἔβαλε ἐπάνω στὰ γόνατα της.

Ἡ ἀγάπη γιὰ τὸ μικρὸ ἀπὸ φτερωτὸ φεῖδι, ἔκαμε τίς ψυχές μας νὰ λάβουνε ἐνδιαφέρον ἡ μιὰ γιὰ τὴν ἄλλη, τὴν πρώτη φορά.

Μείναμε κρυμμένοι ἀπὸ τὸ πλῆθος πίσω ἀπὸ τὴν πλούσια πορτιέρα, ἔτσι χωρισμένοι, σιωπηλοί. Φαίνεται πῶς σταθήκαμε ὁ ἕνας μπρὸς στὸν ἄλλο καὶ συλλογιζόμαστε τὸ μυστήριο τὸ ὁποῖο ἐπλησίαζε τὶς ὑπάρξεις μας γιὰ νὰ τὶς συνδέσῃ. Ἔπειτα τὴν παρακίνησα νὰ μοῦ πῇ γιὰ τὸν ἑαυτό της. Μοῦ διηγήθικε τὴν πνευματικὴ ζωή της, φαίνουνταν πῶς διάβαζε μὲ θαυμαστὴ ἀκρίβεια τὴ περασμένη ψυχική μου ἀτομικότητα.

Ὅλες της ἡ σκέψεις, ὅλα της τὰ αἰσθήματα, ὅλα, ὅλα ἀνταποκρίνονταν σ' ἕνα αἴσθημα τῆς ψυχῆς μου. Ἀπὸ ποιὸ θαῦμα ; Ἐξέταζα τὸν ἑαυτό μου, κυττάζοντας τὰ μεγάλα καὶ ὡραῖα μάτια της. Καὶ στὸ μεταξὺ αἰσθάνθηκαή ἀνάγκη ν' ἀγαπήσω.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΕΝ ΔΙΗΓΗΜΑ ΑΠΟ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

Ο ΝΕΟΣ ΡΑΒΒΙ

Φοβερὸς ἐχθρὸς ἐγίνετο οὕτω κύριος τοῦ νέου· ἔπρεπε νὰ παλαίσῃ, ἀλλὰ δὲν ἤξευρε ποῖα ὅπλα νὰ μεταχειρισθῇ. Πρέπει νὰ ἐξέλθω νικητής, ἔλεγε. Τὸ γεννηθὲν εἰς αὐτὸν αἴσθημα δὲν τὸ ὠνόμαζεν ἔρωτα, ἀλλὰ Ζαχάραν. Τί ὄνομα ! Τί σημασία ! Ζαχάρα – Φωτεινοτάτη! Ἐξαστράπτον φῶς ! Καταλληλοτέρα ἐκλογὴ ὀνόματος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γείνῃ.

Πρέπει νὰ ἐξέλθω νικητής, ἀλλως κρῖμα εἰς ἐμέ, κρῖμα εἰς τὸ ὄνομα τὸ ὁποῖον ἀπέκτησα διὰ τόσων κόπων. Καὶ ἐνῷ ἔκαμνε τὰς σκέψεις αὐτὰς μόνος ἐν τῷ λυκόφωτι, εἰς τὰ πλουσίως διεσκευασμένα δωμάτιά του, ἐρρίφθη πάλιν ἐπὶ ἑνὸς σοφᾶ, στηρίζων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς καὶ προφέρων μὲ φωνὴν περιπαθῆ τὴν λέξιν, Ζαχάρα ! Ζαχάρα !

Ἔμεινεν ἐπί τινα λεπτὰ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ὅτε ἀκούει τὴν φωνὴν τῆς ἀδελφῆς του Μαρίας νὰ τοῦ λέγῃ ἀπὸ τὴν αὐλὴν τοῦ οἴκου των :

— Τί ἔχεις ἀδελφέ μου ; διατὶ δὲν ἔρχεσαι εἰς τὸν κῆπον ; δὲν αἰσθάνεσαι καλὰ τὸν ἑαυτόν σου ;

— Ὄχι ἀδελφή, δὲν ἔχω τίποτε.

— Ἔρχεσαι νὰ ὁμιλήσωμεν ;

— Πρόκειται περὶ σπουδαίου ;

— Ναί· ἀλλὰ δὲν εἶνε βιαστικόν. Ὅταν εἶσαι διατεθειμένος, εἶπε μὲ τὴν γλυκεῖαν της φωνήν.

Χωρὶς ἄλλον λόγον ὁ Λάζαρος κατέβη εἰς τὸν κῆπον. Ἐκάθησαν πλησίον ἀλλήλων.

Ἡ Μαρία ἠτένισε τὸν ἀδελφόν της εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Τὸ βλέμμα της τὸν συνετάραξε. Ἐννοεῖ ἄρά γε ἡ ἀδελφή μου τὴν ψυχικήν μου κατάστασιν, πρὶν τῆς εἴπω τί μοῦ συμβαίνει, ἔλεγε μόνος.

— Ἔχω μίαν εἴδησιν νὰ σοῦ μεταδώσω ἡ ὁποία πολὺ σ' ἐνδιαφέρει. — Ὁ Ῥαββὶ ὡμίλησε σήμερον εἰς τὴν ἐνορίαν μας. Ἡ Μάρθα καὶ ἐγὼ ὑπήγαμεν μὲ τοὺς γείτονας καὶ τὸν ἠκούσαμεν.

Ὡς ὁ ἥλιος διασχίζων πυκνὰ νέφη φωτίζει καὶ ἀναζωογονεῖ, ἐπαναφέρων τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν χαράν, τοιουτοτρόπως ἡ εἴδησις αὐτὴ ἐφώτισε τὸ σκοτισμένον πνεῦμα τοῦ νέου.

Ὁ διδάσκαλος ἦτο εἰς τὸ μέρος μας, ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, εἶπε· πόσον λυποῦμαι διότι δὲν τὸν εἶδον· καὶ ἡ φωνή του ἔγεινε πνιγηρά, ὡς ἀνθρώπου πνιγομένου ἀπὸ δάκρυα καὶ μὴ δυναμένου νὰ ἐξακολουθήσῃ. Ἐσιώπα ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς ἀδελφῆς καὶ ἔλεγε καθ' ἑαυτόν: «Ἰδοὺ ἡ σωτηρία μου». Ἐκείνου μόνον οἱ λόγοι ἠμποροῦν νὰ φέρουν γαλήνην εἰς τὴν κυμαινομένην τώρα ψυχήν μου, εἰς τὴν δύσκολον θέσιν εἰς ἣν περιῆλθον μὲ τὰ διάφορα αὐτὰ ἀντίθετα καὶ ἀσυμβίβαστα αἰσθήματα.

Ἡ Μαρία ἠνόησε πράγματι ὅτι κάτι ἔκτακτον, ἀσύνηθες, συνέβαινεν εἰς τὸν ἀγαπητὸν ἀδελφόν, ἀλλὰ λεπτὴ καὶ εὐγενὴς καὶ κριτικὴ ὡς ἦτο δὲν ἠθέλησε νὰ θίξῃ διόλου τὸ ζήτημα. Περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ διηγῆται τοὺς λόγους τοῦ διδασκάλου, ὅπως ἀποσπάσῃ αὐτὸν τῆς φαινομενικῆς ταραχῆς, ἀγνώστου εἰς αὐτὴν εἰσέτι.

— Πρέπει νὰ τὸν ἴδω εἶπεν ὁ Λάζαρος, Ἔχω ἀπόλυτον ἀνάγκην αὐτοῦ. Πρέπει νὰ ὑπάγω αὔριον εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς ἀναζήτησίν του.

* *
*

Ὁ ἥλιος ἀνέτειλε τὴν ἄλλην ἡμέραν θαλπερὸς καὶ λάμπων. Ἡ σάλπιγξ ἔκραζεν ἤδη τοὺς πιστοὺς εἰς προσευχὴν ὅταν ἐξύπνησεν ὁ Λάζαρος. Ἤνοιξε τὸ παράθυρον τοῦ κοιτῶνός του, τὸ πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐστάθη προσευχόμενος ἐν σιωπῇ Ὁ ὕπνος τὸν εἶχε ἡσυχίαν, καὶ μετὰ τὴν προσευχὴν, ἦτο μᾶλλον ἤρεμος. Ἐσκέπτετο καὶ ἀντεμετώπιζε τὰς ἀναμνήσεις τῆς παρελθούσης ἡμέρας μὲ περισσότερον θάρρος.

Αἱ ἀδελφαί του τὸν ὑπηρέτουν εἰς τὸ πρωϊνὸν γεῦμα ἐν σιωπῇ, διότι δὲν ὡμίλει τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ὅταν ἐσηκώθη νὰ φύγῃ ἐζήτησε συγχώρησιν ἀπὸ τὴν Μάρθαν, διότι ἦτο πολὺ καταβεβλημένος τὸ χθεσινὸν ἑσπέρας καὶ δὲν ἠμπόρεσε νὰ ἀκούσῃ παρ' αὐτῆς, ὅ,τι ἀργότερα ἔμαθεν ἀπὸ τὴν Μαρίαν.

Δὲν ἐχρειάζοντο αἰτήσεις συγγνώμης διὰ τὴν Μάρθαν· ἔλεγε πολλά, ἀλλὰ δὲν εἶχεν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην κακίαν. Οὔτε τὸ ἐνθυμεῖτο, οὔτε τὸ εἶχε λάβει ὑπ' ὄψιν. Ηὐχήθη τὸν ἀδελφὸν φεύγοντα, δακρύσασα ἀκόμη διὰ τὴν ἀγαθότητά του.

Μὲ βιαστικὸν βῆμα ἐκίνησε διὰ τὸ παλάτιον. Ἡ ἐργασία τῆς ἡμέρας ἐκείνης δι' αὐτὸν συνίστατο εἰς σχεδιαγράφησιν ἐπὶ τῶν νέων στηλῶν, ὅπως ἀρχίσουν οἱ ἐργάται νὰ σκαλίζουν τὸ ξύλον.

Ὁ Λάζαρος ἐσχεδίασε βότρυς σταφυλῆς, κλάδους δένδρων ἐν καιρῷ ἀνθήσεως ἐαρινῆς καὶ διάφορα ἄλλα φυλλώματα.

Ἦτο πρωὶ εἰσέτι, ὑπάλληλοι τοῦ ἀρχιερέως καὶ ὑπηρέται ἐπηγαινοήρχοντο μόνον.

Εἷς ἐκ τῶν πρώτων λέγει πρὸς τὸν Λάζαρον, «ὁ ἀρχιερεὺς εἶνε πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀρχιτέκτονος. Ὁ Λάζαρος ὑπεκλίθη καὶ εἶπε, ἤλπιζον νὰ τὸ ἀκούσω : Μετὰ πολλοῦ ζήλου ἐξηκολούθει νὰ σχεδιάζῃ ἐπιβλέπων ἐν ταύτῳ καὶ τοὺς γλύπτας, ὅτε ἡ ἐργασία ἑνὸς τούτων τὸν δυσηρέστησε· δὲν ἠδυνήθη νὰ παραλείψῃ μίαν ἐπίπληξιν. Ὁ ἐργάτης ὅμως προσεβλήθη, ἐθύμωσε, καὶ ρίπτων τὴν γλυφίδα του κατὰ γῆς, εἶπεν : ἀφοῦ δὲν σ' εὐχαριστεῖ ἡ ἐργασία μου, Κύριε ἀρχιτέκτων, λάβε σὺ ὁ ἴδιος τὴν θέσιν μου καὶ ἐξακολούθησέ την. Εὐχαρίστως, εἶπεν ὁ Λάζαρος, καὶ λαβὼν τὴν γλυφίδα τοῦ ἐργάτου ἤρχισε νὰ ἐργάζεται τὸ ξύλον, διακόπτων μολαταῦτα τὸ σκάλισμα, ὅταν ἐγίνετο ἀνάγκη νὰ σχεδιάσῃ

Ἐφασεν ἡ μεσημβρία· οἱ ἐργάται ἀπεσύρθησαν διὰ τὸ δεῖπνόν των, ἀλλ' ὁ ἀρχιτέκτων ἔμενεν εἰς τὴν θέσιν του, ἐξακολουθῶν ἀκριβῶς νὰ χαράττῃ. Ἦτο τόσον ἀπερροφημένος εἰς τὴν ἐργασίαν του, ὥστε δὲν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὴν ὥραν τῆς ἡμέρας. Αἴφνης ἐσκίρτησεν οἱ δάκτυλοίτουώς νὰ ἦσαν παράλυτοι, ἀφῆκαν νὰ πέσῃ ἡ γλυφίς καὶ αἴτιον τούτου ἦτοἐνδροσερὸνγέλοιον, τὸὁποῖονἤκουσε καὶμίαγλυκεῖαἐλαφρῶς ἀρωματισμένηἀπόπνοια, τὴνὁποίανἠσθάνθηὄπισθεντῆς κεφαλῆς του

Ἐστράφη· ἦτο ἐκείνη, ἥτις τὸν ἔβλεπεν ἐργαζόμενον. Ὁ Λάζαρος τὴν εἶδεν· ἐκρατήθη ἡ φωνή του ἀμέσως· μόλις κατώρθωσε νὰ προφέρῃ τὸ ὄνομά της : «Ζαχάρα !» ἐψυθήρισεν.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Ζαχάρας πράγματι τὸν παρετήρουν· τὰ κοράλλινα χείλη συνεσπῶντο ἀκόμη σπασμωδικῶς ἀπὸ τὰ γέλοια, καὶ δεικνύουσα τὴν ἐπὶ τῆς στήλης ἐργασίαν, λίγει πρὸς αὐτόν,

— Ὀφείλω νὰ εἴπω ὅτι δι' ἕνα εὐσεβῆ Ἰουδαῖον ἡ ἐργασία αὐτὴ δὲν ἐπιτρέπεται.

Τῷ ὄντι δι' ἕνα Ἰουδαῖον ἡ ἐργασία ἐκείνη δὲν ἐπετρέπετο· ἦτο ἀσυγχώρητος. Ὄπισθεν τῶν βοτρύων τῆς σταφυλῆς καὶ τῶν κλάδων ἦτο χαραγμένη ἡ εἰκὼν μιᾶς κόρης, καὶ περὶ τὸ κυματίζον περὶ αὐτὴν φόρεμα ἦσαν περιπλεγμένοι κλάδοι ἀνθοῦντες καὶ φύλλα καὶ ἄνθη ροδιᾶς ἐγκατεσπαρμένα.

— Πίστευσέ με, τὸν Σαναδρῖνον δὲν θὰ ἱκανοποιήσῃ ἡ ἐργασία αὐτή. Πῶς ἠμπόρεσες νὰ παραβῇς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν νόμον ;

— Εἶνε παράβασις τοῦ νόμου τοῦτο εἰς τὰ ὄμματά σου ; ἠρώτησε περίφοβος ὁ Λάζαρος. Καὶ τὸ βλέμμα του συνήντησε τὸ βλέμμα ἐκείνης, ἡ ὁποία ἔκριν περὶ τῆς ἐργασίας του. Καὶ ἠσθάνετο πῦρ χειρότερον τοῦ χθεσινοῦ νὰ τὸν καίῃ τώρα πρὸ τῆς ἡγεμονικῆς ἐκείνης παραστάσεως, ἂν καὶ ἡ κόρη ἐφαίνετο πολὺ συγκαταβατικὴ καὶ τοῦ ἐδείκνυε μεγάλην οἰκειότητα, ἢ μᾶλλον συνεμερίζετο πληρέστατα τὴν ἰδέαν του.

— Εἶνε παράβασις κατὰ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, ὡς ἐκεῖνος τὸν ἔγραψε καὶ τὸν ἐγνώρισεν εἰς τὸν λαόν, καὶ ὄχι ὡς ἐγὼ τὸν κρίνω βέβαια. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς πλάκας τοῦ ἰδικοῦ μου νόμου δὲν παρέβης κανὲν ἄρθρον· μὴν φοβεῖσαι εἶπε, συνοδεύουσα μὲ τὸν μαργαριτάρνιον πάλιν γέλωτα τοὺς λόγους.

Ἠμπορῶ νὰ εἴπω ὅτι εἰργαζόμην ὀνειρευόμενος, ἀγαπητὴ Ζαχάρα. Ἀφ' ἧς στιγμῆς σὲ εἶδα ἀπετυπώθης εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου. Ὡς βλέπεις εἰς τὰ σχεδιάσματά μου γράφω τὴν εἰκόνα σου χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσω. Εἶνε ὑπαγόρευσις τῆς καρδιᾶς. Σὺ διοικεῖς τώρα τὴν γράφουσαν χεῖρα.

— Ἀλλὰ μὲ τὸν πατέρα μου πῶς θὰ συμβιβασθῇ ἡ ὑπόθεσις τῆς εἰκόνος ; Τὰ σχεδιαγραφήματα πρέπει νὰ εἶνε κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου.

— Σὺ εἶσαι κριτικωτέρα μου. Ἡ φύσις ἐφάνη γενναία διὰ σέ, δι' ὅλα τὰ χαρίσματα. Πράγματι ὁ ἀρχιερεὺς Ἄννας δὲν θέλει συμβιβασθῇ μὲ τὰς ἀδυναμίας τοῦ ἀρχιτέκτονός του. Τὰ σχέδια θὰ κίνουν κατὰ τὸ γράμμα καὶ κατὰ τὰς διατάγὰς τοῦ νόμου· μὴν ἀνησυχεῖς Ζαχάρα. Τὸ σφάλμα μου δὲν εἶνε ἀνεπανόρθωτον.

Καὶ ὁμιλῶν εἰσέτι λαμβάνει ἓν κατάλληλον διὰ τὸν σκοπὸν ἐργαλεῖον τῆς γλυπτικῆς καὶ ἐξισώνει τὴν στήλην, ἐξαλείψας οὕτω τὰς γραμμὰς αἱ ὁποῖαι παρίστανον τὴν κόρην, ὄχι ὅμως ὁλοτελῶς. Ὁ κέρδος ξεόμενος ἀνέδωκε μίαν εὐχάριστον εὐωδίαν, ἡ ὁποία ὁμοιάζει ἐλαφρὰν πνοὴν θνήσκοντος.

Ὦ συμφορά ! εἶπεν ἡ Ζαχάρα μὲ περιπαθῆ φωνήν. Ἐπροξένησας εἰς τὴν δυστυχῆ κόρην πόνον φρικιώδη.

Ὁ Λάζαρος ὠχρίασεν. Ἡ κόρη δὲν ἠδύνατο νὰ φανταασθῇ ποῖον πόνον ἀκριβῶς ἐπροξένησεν ὁ ἀστεϊσμός της πρὸς αὐτόν. Τὸ πνεῦμά του ἐβυθίσθη ἀμέσως εἰς μίαν ἀνεξήγητον λύπην, ὡς νὰ προέβλεπέ τι φοβερόν. Καὶ τὸ βλέμμα βαθύ, βαθύτατον ἐστηρίχθη εἰς τὸ βλέμμα τῆς Ζαχάρας, ἀλλὰ τὰ χείλη του ἔμειναν βωβά. Δὲν ἠμπόρεσε ν' ἀρθρώσῃ λέξιν. Διὰ τῶν δακτύλων μόνον τώρα ἐξήλειψε τὰς γραμμὰς τοῦ προσώπου τῆς εἰκόνος, καὶ ἤρχισε νὰ σχεδιάζῃ ἓν πλούσιον φύλλωμα ταχέως, καλλύπτον τὸ κενόν, ὅπερ εἶχεν ἀφήσει.

Ὅταν ἐτελείωσε τὸ σχεδιαγράφημα στρέφει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν Ζαχάραν καὶ τῆς λέγει : Ἰδού. Ἐξηφανίσθη ἀπὸ τὰ ὄμματά μας· δὲν ὑπάρχει πλέον. Ὁ νόμος δὲν ἠμπορεῖ νὰ μὲ καταδικάσῃ, ἀφοῦ ἐπανώρθωσα τὸ σφάλμα μου. Εἶσαι εὐχαριστημένη Ζαχάρα ;

— Οὐδὲν ἔχω ν' ἀντιτάξω ἀπήντησεν αὐτή.

— Ἂς μὴν ὁμιλήσωμεν πλέον διὰ τοῦτο. Μὴν μοῦ ἐπαναφέρῃς ποτὲ τὴν παράβασίν μου αὐτὴν εἰς τὴν μνήμην, ἀγαπητή, ἐκλαμβάνουσά με ὡς ἀσεβῆ. Γνωρίζω καὶ ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν, ἂν καὶ εἶνε πολλάκις πικρὰ καὶ ὀδυνηρά.

— Καὶ ὅμως, εἶπεν ἡ Ζαχάρα, ἂν ἐπρόκειτο νὰ ἐξαλειφθῶ ἀπὸ τὴν μνήμην καὶ λησμονηθῶ, ὅπως ἐξηλείφη ἡ εἰκὼν ἀπὸ τὸ ξύλον, δὲν θὰ ἤμην διόλου εὐχαριστημένη.

— Ζαχάρα ! ! εἶπεν ὁ Λάζαρος μὲ φωνὴν πόνου.

— Ἡ Ζαχάρα; ἡ Ζαχάρα; ἠκούσθη νὰ λέγῃ ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ παλατείου μία τῶν θαλαμηπόλων της.

Ἡ κόρη ἅμα ἤκουσε τὴν φωνὴν ἐχαιρέτισε τὸν Λάζαρον μὲ μίαν κίνησιν τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν χειρῶν πλήρη χάριτος, πλήρη τρυφερότητος καὶ μεγαλοπρεπείας, χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν, καὶ ἔφυγεν ὡς ἀστραπή.

Ὁ Λάζαρος τὴν παρηκολούθει μὲ βλέμμα μεστὸν σεβασμοῦ, τρυφερότητος καὶ εὐλαβείας, ἐνόσῳ ἐφαίνετο, μέχρις ὅτου ἐχάθη καὶ ἡ σκιά της.

Μετά τινα λεπτὰ ἐφάνη ὁ Ἄννας παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Ηαζάρου. Διὰ πρώτην φορὰν ἤρχετο ἀφ' ὅτου εἶχεν ἀρχίσει ἡ ἐργασία. Οἱ ἐργάται ὅλοι ἔκλιναν τὴν κεφαλὴν μέχρι τῆς γῆς. Ὁ Λάζαρος τὸν ἐχαιρέτισεν ἐπίσης μετὰ βαθέος σεβασμοῦ. Ἠσθάνετο σχεδὸν συμπάθειαν τώρα διὰ τὸν μισούμενον ἄλλοτε σφοδρῶς.

— Ἔρχομαι νὰ ἴδω τὰς ἐπιδιορθώσεις. Ἡ ἐργασία σου ἱκανοποίησε τὰς προσδοκίας μου ὑπὲρ τὸ μέτρον. Ἀπόδειξις τῆς μεγάλης σου τέχνης.

Ὁ Λάζαρος ὑπεκλίθη βαθύτατα ἄνευ ἀπαντήσεως.

— Ἐλπίζω δὲ καὶ νὰ μὴ παραταθοῦν πολὺ αἱ ἐπιδιορθώσεις μας.

— Μίαν ἑβδομάδα σχεδὸν ἀκόμη ἔχομεν ἐργασίαν, εἶπεν ὁ Λάζαρος· προφέρων ὅμως τὴν λέξιν «ἑβδομάδα» διεκόπη ἡ φωνή του. Μετα μίαν ἑβδομάδα δὲν θὰ εἶχε πλέον τὴν εὐκαιρίαν νὰ βλέπῃ τὴν Ζαχάραν.

— Ἐρωτῶν δὲν ἐννοῶ ὅτι πρέπει νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ ἐργασία· ἀπ' ἐναντίας, προτιμῶ νὰ γίνῃ στερεά, καὶ ἂς παραταθῇ ὅσον γίνῃ ἀνάγκη.

— Δὲν ἔχω ἀνάγκην περισσοτέρου καιροῦ, εἶπεν ὁ Λάζαρος βραδέως. Τρομερὰ πάλη συνέβαινε μεταξὺ τοῦ καταφλέγοντος αὐτὸν πάθους καὶ τῆς εὐσυνειδησίας του. Ἤθελε νὰ παρετείνετο δι' ὅλον τὸν βίον του ἡ ἐργασία, ἀλλὰ καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἐκμεταλευθῇ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ ἰδιοκτήτου.

(Ἀκολουθεῖ).

Αὐτή, καθὼς εἶχε τὶς ποιὸ ἐκλεχτὲς χάρες, βέβαια θὰ εἶχε καὶ τὰ ὡραιότερα ἰδεώδη.

Καὶ ἔπειτα ἀπὸ τόσους ἀγῶνες ποῦ μοῦ εἴχανε καταβάλει τὸ πνεῦμα, ἡ καρδία ζητοῦσε τὸ νέο φῶς, τὸ φῶς, τὸ ὁποῖο θὰ τὴν ἡμέρωνε, δίδοντας τὸ τελευταῖο ἀλλὰ πολὺ μεθυστικὸ χάδι.

Ἀγάπησα τόσο, ὅπου στὸ τέλος ἡ ψυχὴ τρομαγμένη ἀπὸ τὰ ὄνειρα, ἄφησε τὶς ἀληθινὲς χαρές, ἡ ὁποῖες κλείνουνται σ' ἕνα τέχνασμα συγκινήσεων χωρὶς εἰλικρίνεια, χωρὶς θερμότητα, χωρὶς ζωή.

Καὶ γιὰ αὐτό, ὅτι ἀπὸ τὸ πνεῦμά μου ἔδωκα στὴν τέχνη, δὲν ἔφτασε νὰ ζεστάνῃ τὸ μάρμαρο, καὶ γιὰ αὐτὸ τὰ ἀγάλματά μου εἶνε πράγματα πεθαμένα, σὰν σκεπασμένα ἀπὸ τὴν μοναξιὰ μέσα στὴν ὁποία ἀγωνίζουνταν ἡ ψυχή μου.

Τέτοιο πλάσμα, τὸ ὁποῖο ἐνέκλειε μέσα του τὸν σπόρον τῆς καλῆς μου ὑπάρξεως θὰ ἔσωζε σ' ἐμένα, μὲ τὴν ἀγάπη του, τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν καλλιτέχνη.

Ἄχ !....μὰ δὲν ἤξερα πῶς ἡ φωτιὰ ἀπὸ τὰ χείλια της θὰ μοῦ ἔκαιγε τὸ αἷμα, ὅτι τὰ χάδια της θὰ μαῦ κατάτρωγαν τὶς σάρκες, σὰν μιὰ κακὴ λάβα· ὅτι τὸ πάθος της θὰ μοῦ ξέσκιζε τὸ στῆθος, καὶ μονάχα ἡ ἐνθύμησή της θὰ μοῦ

πάραζε τὸ νοῦ....Ὄχι....ὄχι, δὲν τὸ ἤξερα πῶς ἡ ἀγάπη σκοτώνει, ἀφοῦ δώσει τὴ μεγαλείτερη μέθη, καὶ ἀρχίσει τὸ ποιὸ φοβερό μαρτύριο.

Κανεὶς δὲν ξέρει πῶς ἡ ἀρρώστιά μου εἶνε ἐ κ ε ί ν η, ἡ ὁποῖα ἐξουσίαζε τὴν ἐνέργειά μου· κανεὶς δὲν ξέρει πῶς ἐγὼ ἔλυονα ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴ θερμότητα τῶν λόγων τῆς ἀγάπης της· κανείς, κανεὶς δὲν ξέρει πῶς γιὰ τὴν ψυχή μου τὴν ἀδύνατη, ἤτανε πολὺ δυνατὸς ὁ νέος ἥλιος, καὶ ξέρανε τὶς πηγὲς τῆς ὕπαρξίς μου...κανείς!

Καὶ ἡ ἀγάπη δὲν μου ἔδωκε οὔτε μιᾶς στιγμῆς ἡσυχία, καὶ ἀγαπῶντας αἰσθανόμουνα τὸ τέλος μου, χωρὶς νὰ θέλω ν' ἀποφύγω τὴν δύναμη ποῦ μ' ἔπνιγε...Ἀγαποῦσα, ἀγαποῦσα....ἀγαποῦσα χάνοντας σὲ μιὰ νέα μέθη, μέρος ἀπὸ τὸ αἷμά μου, ὡς ποῦ νὰ μείνω, τελειωμένος, ζαλισμένος, μεθυσμένος ἀπὸ τὴ ζωή....»

Σώπασε: ἔπειτα ἔβγαλε μιὰ τρομαχτικὴ φωνή, ἡ ὁποία μοῦ ἔκοψε τὴν ἀναπνοή. Ἔτρεξα στὴν πλαϊνὴ κάμαρα, πῆρα τὸ φῶς, ἀλλὰ καθὼς γύριζα ἡ σκηνὴ ποῦ εἶδα μὲ κάρφωσε στὸ κατῶφλι Ὁ ἄρρωστος,σηκωμένος, μαζεμένος, σὰν κάτω ἀπὸ φοβερὸ βάρος, ἐνῷ μὲ τὸ ἕνα χέρι στηρίζουνταν στὴν πολυθρόνα, μὲ τὸ ἄλλο χτυποῦσε τὸ κεφάλι, μουρμουρίζοντας, ψυχομαχόντας· «Τὸ μποά...ποιός...τρυπάει τὸ κεφάλι...»

Καὶ ἔπεσε, καὶ πέθανε.

(Ἀπὸ τὰ διηγήματα τοῦ A. Lalia Paternostro)

ΤΑ ΠΑΛΗΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Φίλοι καλοὶ καὶ ἀγαπημένοι τὰ παληὰ γράμματα μᾶς φέρνουνε πάντα σὲ περασμένες χάρες καὶ ἀξέχαστες εὐτυχίες, καθὼς καὶ σὲ μεγάλες θλίψες Κιτρινισμένα χαρτιὰ γεμάτα ἐνθύμηση μᾶς εἶνε ἀγκπητὰ καὶ ἡ συντροφιά τους εἶνε γλυκειὰ καὶ πένθιμη μαζῆ.

Γράμματα πεθαμένης ἀγάπης, γραμμένα μὲ παλμοὺς καὶ μὲ φιλήματα, βρίσκονται τώρα ξεχασμένα καὶ νεκρά· καὶ ἴσως ξαναδιαβάζονται μὲ κανένα πικρὸ χαμόγελο, ἐκεῖνα ποῦ ἄλλοτε ἔκαναν τὴν φαντασία νὰ πετάῃ σὲ κόσμους φωτεινοὺς καὶ ἀνθοσπαρμένους καὶ νὰ χτίζῃ χρυσᾶ παλάτια χαρᾶς καὶ εὐτυχίας.

Γράμματα φιλικά, ὦ τὰ ποιὸ γλυκὰ καὶ ποιὸ ἀληθινὰ ἀπ' ὅλα, πάντα φέρνουνε χαρά, κάνουνε τὴν ψυχὴ νέα. Μία χαϊδευτικὴ λέξη τους, μιὰ γλυκειὰ φράση τους, πόσα δὲν λέει καὶ πῶς καὶ ἡ ποιὸ κουρασμένη ψυχὴ δὲν αἰσθάνεται νέους παλμούς, χαρὰ νέα.

Τὰ παληὰ γράμματα, ὅταν τὰ διαβάζουμε, ἔπειτα ἀπὸ χρόνια, μᾶς ξαναφέρνουνε στὴ ζωὴ ἐκείνη ποῦ ζούσαμε μαζῆ τους. Γράμματα ξενητεμένων, γράμματα κοντινὰ ὅλα ἀγαπημένα, ὅλα ποθητὰ γιατί ζητᾶτε ἔπειτα ἀπὸ τόσα χρόνια νὰ ξυπνήσετε στὴ ψυχή μας πράματα πεθαμένα; γιατὶ τοῦ χεινοπώρου, ὅταν ὁ πρῶτος βορριᾶς τὰ φυσάῃ; Ποιὸς τὸ κιτρινισμένο χαρτί σας τρίζει σὰν τὰ πεθαμένα φύλλα ἄγριος ἀγέρας ἔκανε νὰ παγώσουνε μαζῆ μὲ τὸν καιρὸ τὰ αἰσθήματα ποῦ κλείνουνται ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς γραμμές σας, καὶ σήμερον νὰ μποροῦμε νὰ τὰ διαβάζουμε χωρὶς κανένα παλμό, χωρὶς καμμιὰ συγκίνησι;

Γιατί δὲν μᾶς μιλᾶτε, σεῖς ποῦ ἄλλοτε τόσα λέγατε στὴν ψυχή μας; Ποιὰ εἶνε ἡ αἰτία; Τί εἴδους θάνατος μᾶς ξεχώρισε; Ποιὸς εἶνε ὁ πεθαμμένος; Ἀλλοίμονο ποιὸ νεκρὴ καὶ ἀπὸ τὰ ἄψυχα φύλλα σας εἶνε ἡ πεθαμένη ψυχή μας, ὅσο καὶ ἂν θελήσωμε μὲ τὴ συντροφιά σας νὰ τῆς δώσουμε νέα ζωή, νέα δύναμη, νέους παλμούς.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΝ ΤΗΣ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ

Κυρία μου.

Ἡ ἰδέα σας περὶ διαγωνισμοῦ τῆς μαγειρικῆς εἶναι βεβαίως πρακτικὴ καὶ δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν εἰς κάθε γυναῖκα φύσει ἐνυπάρχουσαν διάθεσιν πρὸς ἐπίδοσιν εἰς τὴν τέχνην, τὴν ὁποίαν ἀπηθανάτισεν ὁ Brillat Lavarin.

Διότι μεθ' ὅσα καὶ ἂν λέγωνται, ὑπάρχει ἀκόμη εἰς τὴν Ἑλλάδα μία τάξις καλῶν οἰκοκυρῶν, αἱ ὁποῖαι θεωροῦν τιμὴν καὶ ὑπερηφάνειάν των τὴν κατασκευὴν ἑνὸς ἐκλεκτοῦ πιάτου φαγητοῦ ἢ ἑνὸς ὡραίου γλυκίσματος. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ αἱ ἐντελῶς ἀνίδεοι τῆς μαγειρικῆς καὶ αὐτὰς θὰ τὰς ἀπαντήσετε εἰς τὰς νεωτέρας οἰκοδεσποίνας, ἰδίᾳ τὰς ὀψιπλούτους, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐσυνείθισαν νὰ δίδουν σημασίαν οὔτε εἰς τὴν καλὴν διαιταν, οὔτε εἰς τὴν ὑγιεινήν, ἐπιμελημένην καὶ ἐκλεκτὴν τροφήν.

Ὁ διαγωνισμὸς λοιπὸν τῆς μαγειρικῆς πρέπει νὰ γίνῃ, καὶ εἰς αὐτὸν θὰ εὕρετε προθύμους πολλὰς κυρίας καὶ ὅλους ἀδιακρίτως τοὺς κυρίους. Διότι οἱ περισσότεροι ὑποφέρουν πολὺ ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν καλῆς καὶ γευστικῆς τροφῆς καὶ ἀκόμη περισσότερον ἀπὸ τὰ ἔξοδα εἰς τὰ ὁποῖα ὑποβάλλονται διὰ νὰ ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὴν σπουδὴν καλῆς μαγειρίσσης.

Μεταξὺ τῶν προθύμων αὐτῶν κυριῶν καταλέξατε παρακαλῶ καὶ ἐμέ, προσφερομένην νὰ ὑπηρετήσω τὴν ἰδέαν σας εἰς ὅ,τι καὶ ὅπως μὲ νομίσετε κατάλληλον

Ἰδική σας.

Μαριέττα Νικολοπούλου.

Ἀθῆναι 7 Ὀκτωβρίου 1904.

Ἀγαπητὴ κυρία,

Σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὰ θερμότατα συγχαρητήριά μου, διὰ τὴν λαμπρὰν ἰδέαν σας τοῦ «Διαγωνισμοῦ τῆς μαγειρικῆς» Βεβαίως ἡ ἰδέα ὅσον πρωτότυπος τόσον καὶ θαυμασία εἶνε καὶ δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι ὄχι μόνον αἱ συνδρομήτριαί σας ἀλλὰ καὶ κάθε γυναῖκα μὲ ὑπερηφάνειαν θὰ τὴν ἀσπασθῇ καὶ θὰ ζητήσῃ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὸν διαγωνισμόν, ὁ ὁποῖος, θὰ ἔχει τὸ πλεονέκτημα, καὶ ἱκανοποιῇ καὶ τὴν γεῦσιν καὶ ὄχι μόνον τὰ μάτια, ὅπως οἱ ἱππικοὶ ἀγῶνες.

Καὶ πάλιν σᾶς συγχαίρω καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ κατατάξητε μεταξὺ τῶν πρώτων, ὅπου εὑρίσκουν τὴν ἰδέαν λαμπρὰν καὶ ἐπιθυμοῦν τὸ κατὰ δύναμιν νὰ συντελέσουν διὰ τὴν πραγματοποίησίν της.

Μετ' ἄκρας ὑπολήψεως καὶ ἀγάπης,

Εὐθυμία Ρικάκη

ΣΥΝΤΑΓΗ

Κουρκομπίνη.—100 δράμ. βούτυρο (ὡς ἕνα ποτῆρι τοῦ νεροῦ) $^1/_2$ ποτῆρι ἀλύσιβα, 2 κουταλιὲς τῆ: σούπας ζάχαρη κοπανισμένη, 4 κρόκους αὐγῶν καὶ ὅσον πάρει φαρίνα, ἕως 300 δράμιρ.

Ἀναλύετε τὸ βούτυρο καὶ ἀφοῦ τὸ δουλεύετε ἕως νὰ ἀσπρίσῃ ρίχνετε τοὺς κρόκους καὶ τοὺς δουλεύετε ἀρκετά, ἔπειτα ρίχνετε τὴν ζάχαριν, τὴν ἀλυσίβα καὶ τὴν φαρίνα καὶ τὰ κάνετε μιὰ ζύμη μαλακιά, τὴν ὁποία πλάθετε σὲ διάφορα σχήματα καὶ τοὺς στέλνετε στὸν φοῦρνον, ὅταν ἔρθουν τοὺς ζεματίζετε μὲ σορόπι καὶ τοὺς βάζετε ἀπὸ πάνω, ἂν σᾶς ἀρέσῃ λίγη κανέλλα κοπανισμένη καὶ λίγη ζάχαρη.